

Modul – Magtrelationer

Christa Markom / Jelena Tosic / Martina Sturm / Paul Sperneac-Wolfer (AUT)

Hvorfor undervise dette modul?

Hvis man ser på skolens institution med hensyn til magtstrukturer, ser lærerne ud til at have en dobbelt rolle: På den ene side er de involveret i hierarkiske strukturer - (f.eks. Rektor, skolebestyrelse eller den nationale læseplan). På den anden side spiller de den dominerende rolle i lærer-elev forholdet, som de skal håndtere på en pædagogisk måde. Denne dobbelte rolle indebærer nødvendigheden af at navigere på begge sider af hverdagen i skolen. Det følgende modul har til formål at introducere grundlæggende antropologiske tekster om uddannelse, magt og (u)lighed i uddannelsesinstitutionelle kontekster, for at udstyre de studerende til bedre at forstå denne dobbeltrolle og være i stand til at styre den mere bevidst. Målet er at udvikle et kritisk, selvreflekterende syn på uddannelsessystemet og sin egen rolle i systemet ved at tilegne sig, konsolidere og diskutere viden baseret på antropologiske fund.

Etnografiske udgangspunkter

De former, som magtstrukturer kan have i hverdagen i skolen, er rigeligt dokumenteret etnografisk: I et specialnummer af det videnskabelige tidsskrift *Power and Education* viser forskere i seks forskellige sammenhænge, hvordan sociale processer som øget privatisering eller fokus på markedsførbarhed for hovedgrupperne i grundskolesektoren har en betydelig negativ indflydelse på oplevelsen af skolen (Hall & Pulsford 2019). Derudover undersøges hvordan, i amerikansk sammenhæng, oprettelsen af såkaldte "tredje rum" kan reducere magtasymmetrier mellem lærere og studerende uden at lærere mister deres autoritet (Coleman 2020). Den tætte sammenfletning af sprog og magtstrukturer bliver synlig i en privat flersproget skole på Cypern, hvor studerende strategisk skifter mellem forskellige sprog i forskellige situationer (Christodoulou & Ioannidou 2020). Sociale magtstrukturer kan ofte gengives ved institutionel forskelsbehandling, som dokumenteret for peruvianske studerende i Spanien. Her blev en offentlig diskurs om underlegenhed og en stereotyp om "den peruvianske" internaliseret af de studerende og førte til et hurtigt fald i skolens præstationer inden for det første år efter skolestart (Lucko 2011).

Måder at forstå

Dette er blot nogle få eksempler på de mange former for magtstrukturer i skolehverdagen. Samtidig er der behov for teoretiske tilgange, der beskriver sammenhængen mellem magt og uddannelse. Ifølge Bourdieu og Passeron (1996) er uddannelsesmæssig ulighed rodfæstet i forskelle mellem majoritets- og mindretalsgrupper med hensyn til adgang til forskellige typer skoler, muligheden for at tage en videregående uddannelse og de akademiske mål, der kan nås. Uddannelsesulighed betyder generelt, at skolemuligheder for børn fra flertallet og mindretalsgrupper er ulige (Bourdieu / Passeron 1996: 158). I denne forstand henviser udtrykket mindretal til en strukturel ulempe for de respektive grupper, som blandt andet er baseret på valget af den type viden, der skal undervises i skolerne. Ifølge Bourdieu og Passeron fokuserer på skoler på bestemte grupper, som betragtes som væsentlige og vigtige for samfundet, og definere disse gennem bestemte præstationsbegreber. Disse er de socialt bedst placerede grupper med hensyn til de fleste magtressourcer. Denne orientering

mod majoritetssamfundet, for eksempel med hensyn til undervisningssprog eller typen af viden, kan resultere i forskellige udfordringer for mindretalsgrupper (se Bourdieu / Passeron 1996: 160ff; Witherspoon 2015: 84).

Desuden har den franske teoretiker Michel Foucault arbejdet grundigt med forholdet mellem viden og magt. Ifølge Foucault er det muligt at analysere, hvordan uddannelse fungerer i konkrete historiske konfigurationer med hensyn til de faktiske processer, teknikker og effekter, der kommer i spil, når visse individer underviser eller modtager en vis viden (Ball 2013).

Tilgange til magtrelationer er nyttige til diskussion og forståelse af:

- De mange aktører, der er involveret i uddannelsesprocessen (lærere, studerende, administration, uddannelsessystem, forældre osv.) Og til at stille spørgsmålstegn ved deres magtfulde og magtesløse positioner.

Foreslåede øvelser

I dette modul vil deltagerne blive bedt om at udforske deres omgivelser og se, hvor de kan finde magtdynamikker/magtrelationer i gaderne og det offentlige rum. Hvem, hvor meget og hvorfor gives plads? Hvem designer offentlige rum, og for hvem er de designet? Hvilke transportformer fremmes, og hvilke tolereres kun osv.?

Efter denne første del af observationen skifter deltagerne deres fokus til uddannelse og begynder at lede efter indikatorer for magtstrukturer i skoler, universiteter, læreruddannelser og andre offentlige institutioner. Deltagerne forventes at rejse spørgsmål om emner som graden af tilgængelighed på bestemte steder i skolebygningen for lærere, studerende og rektorer; hierarkierne på steder som f.eks. skolegården, buffeten eller lærerværelset, måder hvorpå magten skifter, eller graden af frihed til at handle på en bestemt måde; og om dette er acceptabelt afhængigt af sted, tid og kontekst. Det er afgørende, at deltagerne observerer magtforholdene ikke blot mellem bestemte grupper i uddannelsesinstitutionerne, men også inden for grupperne. Hvilke børn har mest magt i klassen? Hvad er denne magt baseret på, og hvad tillader den? Har alle skolebørn lov til at tale på deres modersmål? Har nyansatte lærere de samme privilegier som dem, der har arbejdet i institutionen i årevis?

Læringsmål

- deltagerne er fortrolige med grundlæggende tekster om uddannelse og magt og uddannelsesmæssig (u)lighed
- deltagerne har udviklet et kritisk, selvrefleksivt syn på uddannelsessystemet såvel som deres rolle inden for det
- deltagerne er fortrolige med det grundlæggende i observationer af deltagere og andre etnografiske forskningsmetoder til at udnytte dem i deres egen uddannelsesmiljø
- deltagerne er i stand til at dekonstruere deres egne privilegier og deres opfattelse af verden som en objektiv virkelighed såvel som på de hegemoniske strukturer i formelle og uformelle uddannelsesmiljøer

Litteratur

Journal "Power & Education", Sage.

Blasco, C. M., Vargas, C. A., (2011). Educational Policy, Anthropology, and the State. in Pollock, M. und Levinson, B. (Eds.). A Companion to the Anthropology of Education. Chichester [England]: 368-387.

Bourdieu, P., Passeron, J.-C. (1996). Reproduction in Education, Society and Culture. London [u. a.].

Flick, U. (2014). An Introduction to Qualitative Research (5th ed.). London: SAGE.

Videre læsning

Adorno, T. W. (1971): „Erziehung zur Mündigkeit“. Suhrkamp.

Amit, V. (2000). Constructing the Field. Ethnographic Fieldwork in the Contemporary World. London: Routledge.

Ball, S. J. (2013). Foucault, Power and Education. London: Routledge.

Christodoulou, V. & Ioannidou, E. (2020). Classroom communities, language choices and accessibility to discourse: the case of a multi-ethnic/multilingual class of a private school in Cyprus, International Multilingual Research Journal, 14:1, 58-75.

Coleman, A. (2020). Room for a third space with testimonio as curriculum and pedagogy, Journal of Latinos and Education, 19:1, 3-17.

Foley, D. (2011). The Rise of Class Culture Theory in Educational Anthropology. In Pollock, M. und Levinson, B. (Eds.). A Companion to the Anthropology of Education. Chichester [England]: 81-96.

Gladney, D. C. (1998). Introduction: Making and Marking Majorities, in Gladney, D. (Eds.). Making Majorities: Constituting the nation in Japan, Korea, China, Malaysia, Fiji, Turkey, and the United States. Stanford: 1-9.

Gladney, D. C. (1998). (Eds.). Making Majorities: Constituting the Nation in Japan, Korea, China, Malaysia, Fiji, Turkey, and the United States

Karakasoglu, Y., Mecheril, P., & Goddar, J. (2019). Pädagogik neu denken!: Die Migrationsgesellschaft und ihre Lehrer_innen. Weinheim: Beltz.

Lucko, J. (2011). Tracking Identity: Academic Performance and Ethnic Identity among Ecuadorian Immigrant Teenagers in Madrid. Anthropology & Education Quarterly, 42:3, 213–229.

Marcus, G. E. (1995). Ethnography in/of the world system: The emergence of multi-sited ethnography. Annual Review of Anthropology, 24, 95-117.

Mecheril, P. (2016). Handbook Migrationspädagogik. Weinheim: Beltz.

Spivak, G. C. (1996). Subaltern studies. Deconstructing historiography. In D. Landry & G. M. MacLean (Eds.), The Spivak reader: Selected works of Gayatri Chakravorty Spivak. New York, NY: Routledge: 203-236.

Steffensen, T. & Havgaard, M.H. (2020). Knowledge and behaviour management in the multi-ethnic classroom: an ethnographic study of teachers' classroom-management strategies and minority pupils' participation in different school subjects, Ethnography and Education, 15:1, 64-78.

TRANSCA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.